

1

– Pabučiuok mane!

Skambus lyg varpelis merginos balsas, atsklidęs iš už krūmų, privertė Raigardą piktai suraukti antakius. Paleidęs vedamo žirgo pavardį jis ryžtingai pasuko garso kryptimi.

– Greičiau! Ko gi tu lauki? Pabučiuok mane! – pasikartojo nekantrus įsakymas.

– Net nesvajok! – iš tamsos išniręs Raigardas privertė porelę krūptelėti. – Kaip drįsti šitokiu metu išsivesti grafo dukterį už pilies sienų? – vyras skubiai kilstelėjo deglą apšviesdamas dar visai jauno vaikinuko veidą. – Ar žinai, kad už tokį nuotykį gali sumokėti galva?

– Atsiprašau, – prasikaltusiojo balsas buvo vos girdimas. – Aš neketinau, prisiekiu... Mes tik kalbėjomės... – nerišliai veliami žodžiai nutrūko, prasčioko drabužiais vilkintis vaikinukas nunarino galvą žemyn suvokdamas, kad tokie apgailestavimai vargu ar padės.

– Papasakosi savo ketinimus, kai pasėdėsi be duonos! Sirvydai, veskis jį ir įmesk į požemį. Vėliau pats apklausiu.

Raigardas atsigręžė į merginą. Užgniaužusi nuostabą dėl tokio netikėto pasirodymo, toji įžūliai įbedė melsvas akis. Priešingai negu vaikinai, ji neatrodė nei sutrikusi, nei besirengianti atsiprašinėti, veikiau priešingai – įsiutusi, kad kažkas drįso pertraukti saldzia akimirką.

– Kodėl turėjai pasirodyti būtent dabar? Kaip drįsti man trukdyti?!

– Arvile, tavęs ieško tėvas. Negali pasprukti iš pilies nieko neperspėjusi, pati žinai, kad tai pavojinga, – ramiai atsiliepė vyras.

– Nesąmonės! – piktai atšovė ji sunerdama rankas ant krūtinės.

Šokinėjanti deglo liepsna apšvietė atkakliai pakeltą smakrą. Vos papūstos lūpos ir išdidi laikysena įspėjo apie išlepintą būdą, tačiau smulkūs veido bruožai ir švelnus, kiek vaikiškas žvilgsnis išdavė, kad tai veikiau jaunatviškas užsispyrimas.

– Sėsk ant žirgo, – Raigardas švilptelėjo, ir kitas jį lydėjęs vyras tuoj pat privedė arklį.

– Geriau jau eisiu pėsčia!

– Puiku, tuomet grįšime pėsčiomis, – nepasiduodamas merginos įsiūčiui tarė vyras. – Sirvydai, pasiųsk Tadą pirmą, kad apšviestų kelią.

– Neprašiau tavo draugijos! Noriu eiti viena! – atkakliai reikalavo Arvilė.

– Mano pareiga tave pargabenti į pilį. Tai ir ketinu padaryti. O dabar eime, – Raigardas mostelėjo ranka į kelią, ir šviesiaplaukė atsidususi kilstelėjo ilgą suknelę.

– Esi bjauriausias žmogus pasaulyje. Visada atsirandi ne laiku ir ne vietoje, – suburbėjo ji.

– Nepatarčiau vakarais klaidžioti už pilies sienų, – kantriai atsakė vyras. – Prieš kelias dienas netoliese vyko mūšis, yra pabėgusių sužeistų priešų.

– Man nerūpi priešai. Norėjau tik bučinio.

Raigardas vos susivaldė. Kostelėjo tramdydamas juoką ir vėl pažiūrėjo į liekną figūrėlę, vos siekiančią jam petį. Mergina ėjo šalia greitais mažais žingsneliais, visa laikysena rodydama nepasitenkinimą.

– Arvile, tavo saugumas svarbiausia.

– Ką tu supranti? – ji paniekinamai gūžtelėjo pečiais. – Man jau aštuoniolika, bet esu uždaryta čia kaip kokia kalinė. Noriu daryti tai,

apie ką visos kalba! Eiti į pasimatymą, šnekučiuotis po žvaigždėmis ir bučiuotis, – karštai išbėrė.

Raigardas atsisuko įsitikinti, kad palydovai, atsilikę deramu atstumu, neišgirdo paskutinių grafitės žodžių.

– Esi grafo dukra, negali šlaistytis su prasčiokais.

– Taip sako tas, kuris pats glamžosi su visomis tarnaitėmis. Mačiau tave su ta samdine iš virtuvės – kuo ji vardu, Elena?

– Aš nesu grafo sūnus, be to, man ne aštuoniolika, – nustebeš Raigardas pasvarstė, kada ši neklaužada sugebėjo jį pastebėti. – Turi pradėti rimčiau rūpintis savo reputacija.

– O tau nereikia rūpintis reputacija? Esi asmeninis tėvo patikėtinis. Žinau, kad neseniai atsisakei vesti tau siūlomą nuotaką. Ar tarnaitės tau patinka labiau už bajorų dukteris?

– Arvile! – griežtai subarė jis. – Liaukis. Suprantu, kad pyksti, nes sutrukdžiau tavo nuotykį, bet aš tik atlieku man pavestą pareigą.

– Ne, tu tyčia smaginieši man trukdydamas! Juk galėjai palaukti nors vieną minutę ir leisti jam mane pabučiuoti. Tereikėjo minutės! Tą patį padarei užvakar, kai bandžiau pasivaikščioti su arklaininko sūnumi. Pagavai mus ir dar pagrasinai, kad vaikas bus nubaustas.

– Jis ir yra nubaustas, naktį praleido požemyje, o šiandien buvo išvartytas iš pilies.

Mergina aiktelėjo:

– Dieve mano, už ką? Jis nieko nepadarė, vargšas vaikas! Turi leisti jam grįžti!

– Jis, kaip ir kiti, turi išmokti, kad tave reikia gerbti. Su tavimi negalima šlaistytis po apylinkes, lipti į medžius skinti obuolių ir vaikštinėti patamsiais dviese be palydos. Esi grafo duktė, jau suaugusi mergina, laikas baigti vaikiškus žaidimus ir elgtis tinkamai. Dievas mato, tuoj neužteks rūšių laikyti visiems, kuriuos įkalbi savo kvailystėms.

– Nekenčiu šitos pilies ir visų nesąmoningų taisyklių! Nenoriu, kad būtum už mane atsakingas. Pasikalbėsiu su tėvu, kad tave pakeistų, – ji piktai treptelėjo koja. – Supratai?

– Tiesą sakant, būsiu laimingas galėdamas grįžti prie man įprastų užduočių. Nesidžiaugiu kasdien tave vaikydamasis.

– Ak, – apstulbinta tiesaus atsakymo Arvilė sustojo. – Ir drįsti man šitaip sakyti?!

Raigardas šuktelėjo vartininkui slaptažodį ir, kai didžiuliai pilies vartai girgždėdami ėmė vertis, trumpam palinko prie merginos nepaliesdamas jos nė drabužio kraštelio, bet vis dėlto atsidūrė pakankamai arti.

– Ari, – jis pavadino ją vaikiška pravarde, kuria kreiptis grafas seniausiai visiems uždraudė, – pažįstu tave nuo vaikystės ir visada kalbu atvirai. Tėvas ieško tau vyro, todėl tavo reputacija šiuo metu labai svarbi. Jis nenorėtų, kad pasiuntiniai nuneštų gandus apie užsispyrusią grafaitę, kuri trinasi su baudžiauninkais.

– Ką? – pamiršusi išdidumą Arvilė sučiupo jo apsiausto kraštą. – Raigardai, tikriausiai meluoji. Tėvas ieško man vyro?!

– Nemeluoju. Grafas išsiuntė nemažai kvietimų kilmingiems didikams ir net kunigaikščio giminėms, kad atvyktų į rudeninę derliaus šventę, drauge ir su tavimi susipažintų.

– Kunigaikščio giminėms? – dailios lūpos prasivėrė iš nuostabos. – Gal tėvas išsikraustė iš proto? Mes jiems per prasti.

– Tu turi svarbų titulą, gerą kraitį ir esi graži. Pabandyti visada galima.

– Manai, aš graži? – Arvilė metė į vyrą atvirai viliokišką žvilgsnį; vos primerktos akys savo kerais būtų užbūrusios ir akmenis.

Raigardas šypsodamasis nužvelgė smulkų veiduką, apsuptą gausybės neklusnių šviesių garbanų. Apsiausto gobtuvas buvo nusmukęs ant jos liaunų pečių neslėpdamas ilgo grakštaus kaklo. Prisiminė,

kaip – rodos, dar visai neseniai – ji mokėsi skaityti ir sekiodavo paskui su knyga bandydama parodyti savo gebėjimus. Iš tiesų prabėgo daugybė metų, apstulbęs suvokė vyras. Priešais jį stovi nebe vaikas, o dailutė jauna mergina. Iš dalies Raigardas suprato tuos jaunuolius, kurie, suvilioti grafitės šypsenos burtų, leisdavosi paskui ją rizikuodami tarnyba pilyje.

– Arvile, puikiai žinai, kad esi graži, – jis matė, kaip jos lūpose pražysta dar platesnė šypseną. – Tačiau turi liautis kvailioti, – griežtai pridėjo.

– Tenoriu vieno bučinio. Tik sužinoti, koks tai jausmas. Tarnaitės sako, kad net žemė ima suktis po kojomis. Ar tai tiesa? Pasakyk, Raidai!

Ji pavadino vyrą taip, kaip vaikystėje. Niekas, be Arvilės, į jį nesikreipdavo tokiu vardo trumpiniu. Raigardas giliai įkvėpė, o tada švelniai, bet tvirtai atkabino jos ranką nuo savo apsiausto.

– Neturėtum klausytis tarnaičių tauškalų. Eik vidun, pasirodyk tėvui, jis apie tave teiravosi.

2

Arvilė stipriai stumtelėjo sunkias dvivėres tamsaus ąžuolo duris ir įsiveržė į tėvo kabinetą sargybiniui net nesuspėjus pranešti.

– Labas, tėveli, man sakė, kad norėjai mane matyti.

– Laukiu tavęs jau kurį laiką. Kur tiek užtrukai?

Vladislovas Širvėna, vienas iš nedaugelio Lietuvos didikų, turintis grafo titulą, pakėlė akis nuo dokumentų. Jais buvo nukrautas visas stalas. Ilgi popieriaus ritiniai, nebaigti rašyti laiškai ir paruoštų išnešti krūvelė gulėjo šalia aukštos vario žvakidės. Po visą patalpą išdėliotos žvakės kartu su šviesa skleidė šilumą, todėl grafo veidas buvo paraudęs.

– Jodinėjau, – dukra grakščiai pasitaisė garbanas ir prisėdo ant sunkaus, kailiu aptraukto krėslo, stovinčio priešais tėvo stalą. Jos giedras žvilgsnis spindėjo taip šiltai, kad nė nebūtum įtaręs ją ką tik sumelavus. – Tėti, turiu prašymą.

– Kokį?

– Nenoriu, kad Raigardas būtų mano sargybinis.

Grafas kilstelėjo galvą nustebintas tokio pareiškimo.

– Kodėl?

– Jis nepakenčiamas. Visiškai neduoda man laisvės! Negaliu niekur nueiti ir su niekuo pasikalbėti.

– Raigardas ištikimas, atsidavęs ir puikus karys, o svarbiausia – tarnauja man nuo pat vaikystės. Kai tu su juo, jaučiuosi ramiai, nes,

pripažinsiu, man nepatinka gandai apie tavo bičiulystes su tarnais. Esi pernelyg draugiška su visais, Arvile. Turi laikytis atstumo, kai bendrauji su prasčiokais. Būk išdidesnė, vaikščiok lėčiau, nesišypsok kiekvienam, kuris tave užkalbina, ir elkis kaip pritinka. Nebesilankyk virtuvėje ir nustok jodinėti be palydos. Todėl ir paskyriau Raigardą. Jis palaikys tau draugiją ir užtikrins saugumą.

Arvilė papūtė lūpas ir atsistojusi perėjo patalpą. Pasilenkusi nuo tankaus, bet jau gerokai sutrypto kailinio kilimo pakėlė nukritusį popieriaus lapą ir padėjo ant stalo. Suvilnijo mėlynas suknelės šilkas, taip tinkantis prie jos žibuoklių spalvos akių. Žvilgtelėjusi pro langą į tamsų dangų ji pamėgino nusiraminti. Nebuvo pratusi negauti to, ko užsimanusi. Tėvas visada ją lepino, bet paskutiniu metu tapo daug griežtesnis.

– Norėjau su tavimi pasikalbėti apie ką kita, – Vladislovas susuko parašytą dokumentą, užvarvino vaško ir neskubėdamas įspaudė savo žiedo antspaudą. – Už savaitės pas mus lankysis keli svarbūs žmonės. Tarp jų Kretingos grafo sūnus ir kunigaikščio pusbrolis, dar keli garbūs seniūnai. Jie atvyks susipažinti su tavimi, tad tikiuosi, kad elgsiesi neprikaištingai.

– Kunigaikštis tikrai nesutiks su mumis susigiminiuoti.

– Palik šiuos reikalus man. Tavo darbas – pasirūpinti, kad priėmimas vyktų be jokių nesklandumų. Pilis turi spindėti. Pasamdykite daugiau tarnų. Turi būti patiekta geriausios mėsos ir vyno.

– Tėti, šiais dalykais gali pasirūpinti ūkvedė, – mergina nerūpestingai truktelėjo pečiais.

– Noriu, kad prisiimtum atsakomybę. Laikas pačiai pradėti vadovauti tarnams, be to, tai geresnė veikla nei trainiotis aplink pilį. Girdėjau, kad vakar virtuvėje plepėjai su tarnaitėmis... sėdėdama ant stalo. Būk gera, pasakyk, kad tai netiesa, – rimtas tėvo žvilgsnis smigo į dukterį.

Arvilė nuleido akis, švelnus raudonis nurausvino jai skruostus.

– Tėveli, galiu paaiškinti...

– Nenoriu nieko girdėti. Tai nepriimtina. Visiškai netinkama, dukra. Jei būtų gyva tavo motina, ji išmokytų geresnių manierų. Matau, kad padariau klaidą išvaręs guvernantę, kai man pasiskundei dėl jos elgesio. Tu ėmei elgtis kaip laukinė. Darai man gėdą, Arvile, tarnai juoksis, jei leisi su jais laiką, užuot užsiėmusi tau derančia veikla. Kai tik svečiai išvyks, pasamdysiu naujus mokytojus. Pažadėk, kad susiimsi.

– Taip, tėti, – klusniai patvirtino dukra.

– Gerai. Aš tikrai labai daug tikiuosi iš tavęs. Nepamiršk šito. Dabar gali eiti, manęs dar laukia daug darbų.

Iš tėvo kabineto Arvilė išlėkė lyg vijurkas ir skubėdama nužingsniavo ilgu koridoriumi, kol atsidūrė didžiosios salės balkone. Iš čia buvo gerai matyti apylinkės, nes pilis stovėjo ant kalvos. Vienoje jos pusėje čiurleno srauni upė, kitoje driekėsi dideli miško plotai. Gražesnės vietos nebūtum radęs per keliasdešimt kilometrų. Ne veltui dėl grafo Širvėnos pilies seilę varvino daugybė didikų: vien ko buvo verti aplinkui esantys medžioklės plotai, dirbami laukai ir neseniai atnaujintos arklidės, kuriomis grafas nenusileido net patiems iškiliausiams Lietuvos kilmingiesiems.

Neramiai atsidususi Arvilė atsirėmė į balkono turėklą stebėdama tamsėjantį horizontą. Saulė jau slėpėsi, tolumoje juodavo medžių šakos, kur ne kur pro jas prasiskverbėdavo paskutiniai tamsiai raudoni saulėlydžio spinduliai.

Ji pyko. Ne tik negavo, ko prašiusi, bet tėvas dar ir išbarė ją už visiškus niekus.

– Tai ar aš jau atleistas iš pareigų? – pasigirdo vyriškas balsas už nugaros.

– Pats žinai, kad ne.

Arvilė atsisuko perverdama Raigardą akimis. Jis stovėjo vos už kelių žingsnių – aukštas ir vyriškas, nuo pečių krito juodas, žaliais siūlais siuvinėtas apsiaustas, prie šono kabėjo kardas.

Tamsios rudos akys stebėjo ją, o lūpose žaidė švelni šypsena. Rai-gardas galėjo atrodyti grėsmingas, jo griežti, simetriški veido bruo-žai išdavė atkaklumą, bet Arvilė niekada jo nebijojo. Vyro grožį siek tiek darkė randas ties kairiuoju smilkiniu, balkšvas dryžis, kertantis odą netoli akies ir siekiantis skruostą.

Arvilė žinojo, kad Raigardas gavo jį gindamas grafą per karą su prie-šais. Vos dvidešimt penkerių, bet jau nusipelnęs karys, kuriuo tėvas besąlygiškai pasitikėjo. Arvilė galėtų vadinti Raidą vaikystės draugu, nors juos skyrė septyneri metai. Beveik visi jos vaikystės prisimini-mai susiję su Raigardu. Jis išmokė ją jodinėti, padėjo perskaityti pir-mąsias raides, pas jį Arvilė bėgdavo su kiekvienu vaikišku klausimu.

Vėliau, kai jai suėjo keturiolika, Raidas iškeliauo į karą kartu su tėvu ir pateko į nelaisvę. Visi manė, kad jo seniai nebėra tarp gyvų-jų, tačiau vieną rytą, prieš gerą pusmetį, Raigardas vėl pasirodė pi-lyje. Jam pavyko pabėgti. Buvo sulysęs ir purvinas, bet grįžo namo, ten, kur tikėjosi, kad yra laukiamas.

Šiuo metu jis – visiškai pasveikęs, sutvirtėjęs ir atsigavęs – ėjo as-meninio tėvo patikėtinio pareigas, o prieš savaitę jam buvo liepta prižiūrėti grafitę Arvilę.

– Todėl šitaip pyksti? – jis nesivaržydamas prisiartino ir atsirė-mė nugarą į balkono kraštą. – Nori, kad pats paprašyčiau grafo ma-ne atleisti?

– Bandai pasakyti, kad jis atmetė mano prašymą, bet patenkins tavo? Kuo save laikai, Raidai? – grafitės balse suskambo išdidumo gaidelė.

– Nenorėjau tavęs įžeisti. Tik numanau, kad įsiveržei ten ir tie-siog išpyškinai savo norus, užuot pamėginusi pagrįsti sprendimą.

– Jeigu ir taip, – ji drąsiai atmetė garbanas, – tėvas suprato priežastį.

– Ir ką gi jam pasakei?

– Kad neduodi man laisvės!

– Laisvės? – Raigardas šypsodamasis išlenkė tamsų antakį. – Tu nenori laisvės. Puoli į glėbį kiekvienam, kuris nešioja kelnes.

– Kaip drįsti, Raidai?! – priblokšta Arvilė užsimojo skelti jam antausį, bet paskutinę akimirką sulaikė ranką ore.

– Na, pirmyn, kodėl išsigandai? – nusijuokė vyras. – Jei nutarei pulti, nebetinka atsitraukti.

– Eik velniop, – ji nususuko įsižeidusi. – Negaliu tavęs pakęsti.

– Arvile, negaliu išduoti grafo pasitikėjimo tik todėl, kad tavo vaizduotė įsisiautėjo pasiklausius tarnaičių tauškalų.

– Jis net nebūtų sužinojęs! – sušnypštė mergina piktai čiaupdama lūpas. – Kas gi būtų jam pasakęs?

– Tu nesupranti, Ari. Gal manai, kad tas vaikinys būtų pasitenkinęs vienu bučiniu? Vienu pasimatymu? – rimčiau prakalbo Raigardas.

– Jei sakau, kad norėjau tik vieno bučinio, vadinasi, taip ir būtų buvę, – pareiškė grafitė. – Nesu tokia kvaila, kad... Na, žinai, – Arvilės greitakalbė nutrūko. – Nebūčiau dariusi nieko daugiau, – jau ne taip tvirtai baigė ji.

Raidas nusijuokė matydamas jos sumišimą ir sukryžiavo rankas ant krūtinės.

– Net nesugebi ištartį garsiai.

– Žinoma, kad sugebu, – karingai atšovė Arvilė. – Tik būtų nepadoru apie tai kalbėti.

– O prašytis pabučiuojamai prie pilies griovio padoru?

– Patylėk, gal nori, kad kas nugirstų?! Dieve mano, – išsigandusi jo garsaus balso Arvilė skubiai apsidairė.

– Matai, – Raigardas vis dar juokėsi, – puikiai žinai, kas tavęs laukia, jei tėvas sužinotų apie tokias išdaigas. Atsidursi vienuolyne, Ari. Gali tuo neabejoti.

– Na, nebūčiau vienintelė nukentėjusi. Kažin, ar tau pačiam nenulėktų galva, šiaip ar taip, esi už mane atsakingas!

– Todėl pasirūpinsiu, kad daugiau tai nesikartotų, – Raigardas pasitraukė tolyn ketindamas ją palikti. – Nuo šiandien vartininkas žino, kad išleidęs tave iš pilies be mano arba tėvo palydos sumokės galva. Ir velniškai tikiuosi, kad paskutinių tavo palydovų likimas privers visus kitus suvokti, kur jų vieta.

Vyras linktelėjo leisdamas suprasti, kad pokalbis baigtas, ir nužingsniavo salės viduriu link vieno iš atsišakojančių koridorių.

– Manai, nesurasiu, kas mane pabučiuos pilyje? Man nė nereikės išeiti! – Arvilė nusivijo jį pasikėlusį suknelės padurkus, kad spėtų su greitais vyro žingsniais. – Visiškai manęs nepažįsti, Raigardai!

– Sėkmės ieškant, – jis nė nepasuko galvos. – Pažiūrėsiu, kiek bus norinčiųjų už bučinį sumokėti gyvybe.

– Žinau, kad nieko nežudysi, tik gąsdini mane.

– Vadinasi, manęs nepažįsti. Gavau aiškų nurodymą iš tavo tėvo ir nesudvejosiu rinkdamasis tarp jo įsakymo ir tavo kvailos užgaidos.

– Maniau, kad mes draugai, – ji sustojo vildamasi, kad Raigardas padarys tą patį.

Suvokė, kad vaikosi jį pilies koridoriais, kur bet kas gali pamatyti. Tik to trūko!

– Mes ne draugai, Arvile. Tarnauju tavo tėvui, – Raigardas tolo nė neketindamas sustoti.

– Bet anksčiau...

– Tie laikai baigėsi, – Raigardas pagaliau stabtelėjo ir atsisuko į ją kone koridoriaus gale. – Ari, tu nebe vaikas, šiomet ištekėsi. Dieve, laimink tą, kuris drįs imti tave į žmonas, nes jo laukia tikras pragaras.

– Kaip tu drįsti?! Sustok! – merginai pritrūko kvapo. Priblokštą sugniaužė saujoje suknelės kraštą. – Raidai, tuoj pat sustok. Įsakau tau sustoti! Tu mane įžeidei! Sustok, sakau! – matydama, kad

jis jau dingsta už posūkio, Arvilė vėl pasileido įkandin. – Raigardai! Nedrįsk šitaip su manim kalbėti! Aš tau ne kokia tarnaitė. Ir nevadink manęs Ari. Draudžiu tau šitaip į mane kreiptis. Girdėjai?! – išrėkė visai nebesivaldydama.

Raigardas sustojo ir atsisuko. Į koridoriaus sieną įstatytas deglas jam ant veido metė šešėlį, suteikiantį keistos rimties. Vieną ranką uždėjęs ant kardo rankenos, vyras manieringai linktelėjo.

– Kaip įsakysite, grafaite. Labos jums nakties.

Tai buvo tikrų tikriausias smūgis į paširdžius. Raigardas visada į ją kreipdavosi „tu“, nebent iškilmingose vakarienėse prie svetimų paminėdavo jos titulą.

– Nekenčiu tavęs. Bjaurybė. Pasipūtėlis, – sumurmėjo Arvilė pavymui, atsiremdama į šaltą akmenų sieną. – Dar atsiimsi. Atkeršysiu tau. Priversiu tėvą išvaryti tave iš pilies.